

„Ühistu juhtimise, õiguse, investeeringute ja kauplemise igapäevane juhtimine. Tootja- rühmade ja organisatsioonide perspektiiv“

09.10.2020

TARTU, EESTI

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Sisu

- EL-i ühistute seadusandlus
- Statistika
- Juhtimine
- Kauplemis- ja kvaliteedinõuded
- Investeeringuprojektid
- Väljakutsed

BENEFITS AND IMPACTS OF COOPERATIVES

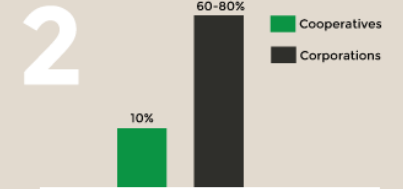

1

HELPS CREATE JOBS

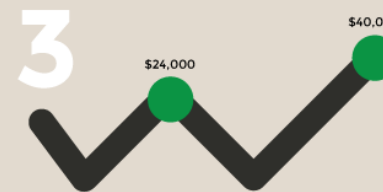
Co-ops have helped to create over 2.1 million jobs

2

LOWER FAILURE RATE

Co-ops have lower failure rates than corporations

3

HIGHER INCOME

4

LOCAL REVENUES

Uus periood, väljakutsed, seadusandlus

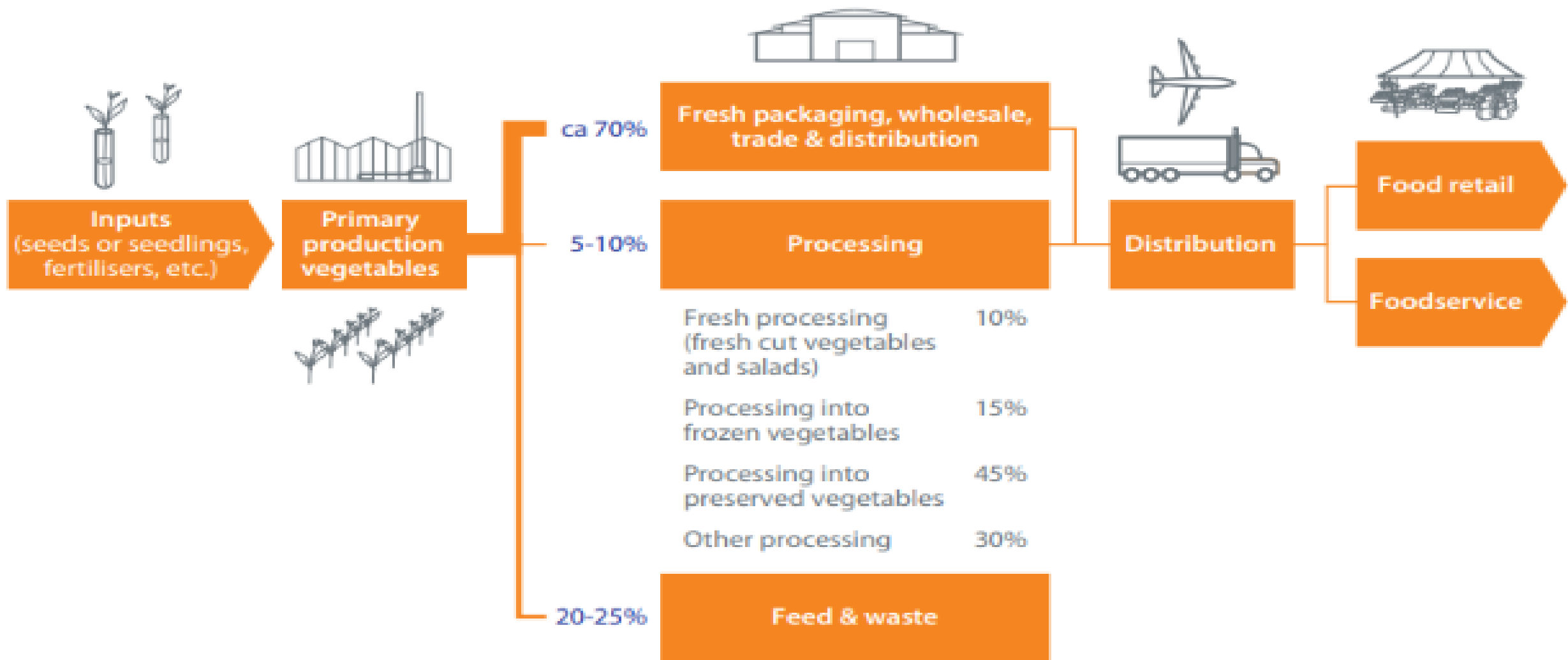

- **Euroopa roheline kokkuleppe** eesmärk on muuta Euroopa esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks aastaks 2050.
- **Talustaldrikule strateegia** on roheline kokkuleppe nurgakivi. Strateegia hõlmab kestlike toidusüsteemide väljakutseid ja tunnustab seoseid tervete inimeste, tervete ühiskondade ja terve planeedi vahel.
- Määrus (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus), COM(2020) 80 final, 2020/0036 (COD).

Seadusandlus ja erandid

- Määrus (EL) nr 1308/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus.
- Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2020/884 erandid:
- Delegeeritud määruses (EL) 2016/1149 – toorelt koristamine, paindlikkus, investeerimisfondide asutamine, võimalikud muudatused tegevuses jne.
- Delegeeritud määruses (EL) 2017/891 tehakse tootjaorganisatsioonidele ajutisi erandeid COVID-19 pandeemiaga seotud põhjuste tõttu.

Simplified vegetable production chain

Top 10 vegetables by global production volume, 2017

1. Tomatoes

2. Onions

3. Cucumbers and gherkins

4. Cabbages

5. Aubergines

6. Carrots and turnips

7. Sweet peppers and chillies

8. Pumpkins and squash

9. Lettuce and chicory

10. Garlic

Ühistute valitsemisstruktuur

Nõukogu

Nõukogu esimees

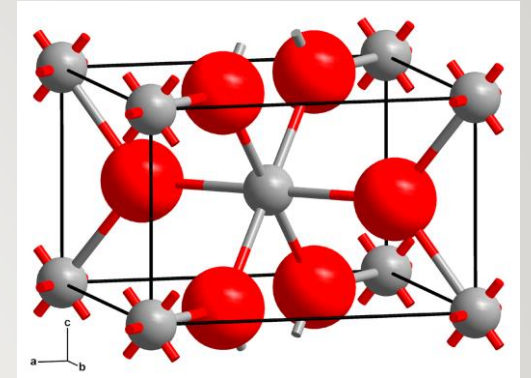
Juhataja

Müügijuhid /
KAM

Investeerimis- ja
arendusosakond

Kvaliteedijuhid

Kuidas väljakutsetega hakkama saada?

- Kuidas ehitada õige struktuur...
- Ühistegevuse olemus on **kauplemises** – klient soovib ühelt tarnijalt võimalikult suurt kaubavalikut, aga ühistu liikmed soovivad spetsialiseeruda kindlate toodete tootmisele.
- Valides ühistu liikmeid, tuleb hoida **tasakaalu** suurtootjate, väiksema nõudlusega nišitoodete tootjate ning suure inimtööjõu osakaaluga peretalude vahel.
- **Nišitooted** võivad olla vaid ühe tootja tootevalikus, kuid mahukaupadel peab olema vähemalt kolm tootjat, et tagada stabiilne ja pidev tarne praktiliselt aastaringsest.

Turustamine ja kauplemine

Klient

- Klientide valimine, kontrollimine, lepingute sõlmimine, maksete järelevalve
- Regulaarne suhtlemine, pakkumised, probleemide lahendamine

Toode

- Tootevaliku registrite, mis sisaldavad toodangumahte, pidamine, andmete kogumine, igapäevaste mahtude koordineerimine, hooajalisus
- Laovaru pakkumised
- Logistika planeerimine, liikmete mahtude igapäevane jaotamine
- Kataloog, tooteartiklid, EAN/triipkoodide hooldus, koordineerimine, disain, pakend

Hinnad

- Turuhindade, konkurentide pakkumiste ning koduriigi, Balti riikide ja Euroopa turuolukorra kohta info kogumine
- Igapäevaste ja -nädalaste hinnapakumiste ettevalmistamine
- Pikaajalised hankepakkumused, keskmiste aasta ja kvartalhindade määratlemine, viimase kolme aasta hindade analüüsimine

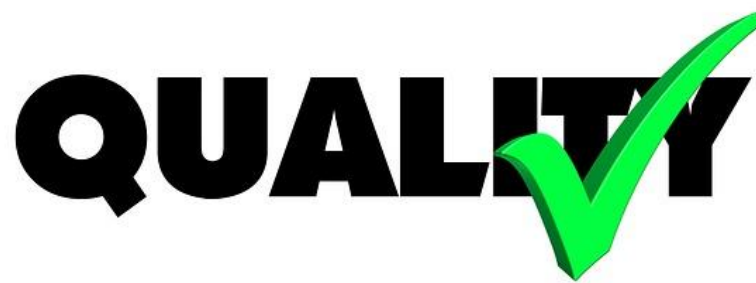
Investeeringute juhtimine – sammhaaval investeeringuprojektini

- Liikmete vajaduste tuvastamine ja mahu kasvatamiseks ettevalmistumine
- Ühistu toetusvajaduse kalkuleerimine, tugevuste ja nõrkuste analüüsimine, liikmete ja ühistu finants- ja riskianalüüs
- Projektivoorude avatus (RSS, LIAA, LLKC jne)
- Finantside, laenude ja oma rahastuse kättesaadavus
- Projekti kirjutamine ja investeeringute põhjendamine
- Esitamis- ja seireperiood
- Aruannete esitamiseks ettevalmistumine ja tulemuste hindamine

Kvaliteedijuhtimine

- Teadmised kohalikest ning EL-i seadusaktidest ja regulatsioonidest, mis kohalduvad ettevõttele erinevates tootmise ja töötlemise etappides (eeltöötlus, pesemine, pakendamine, hoiustamine, taaskasutamine jne)
- Kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamine, mis põhineb koostööpartnerite, klientide nõudmistel ja tootmise eripäradel (HACCP, ISO 22000, **GLOBALG.A.P.**, FSSC22000, BRC, IFS, ühel sotsiaalse vastutuse standarditest, keskkonnastandarditest jne)
- Klientide palved ja sertifitseerimine nende standardite kohaselt
- FVS nõuete ja kontrollide järgimine
- Klientide tarnijate auditid

Klientide nõuded

• Sertifitseerimine kui võti uutele turgudele

- * Värsketele toodetele GLOBALG.A.P.
- * Töödeldutele – BRC toidu standard, IFS ja FSSC 22000
- * Jaotamisele ja pakendamisele BRC

* Tooteanalüüs, mis tugineb erinevate riskide hindamisele:

- * Vesi
- * Mikrobioloogia
- * MRL
- * Võltsimisvastane heakskiit

* Jaemüüjate auditid tarnijatele:

- * Sotsiaalne audit
- * Keskkonna-audit
- * Kestlikkus
- * BRC ja IFS nõuetest tulenevad auditid

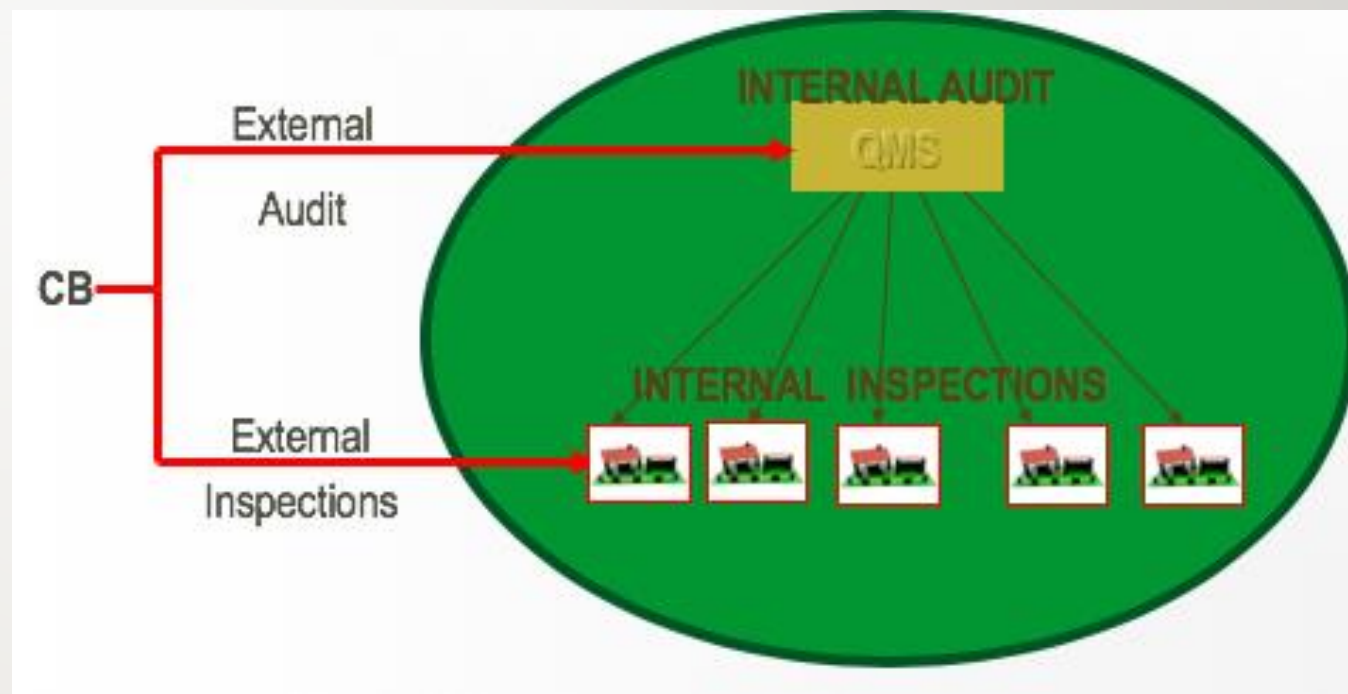

SERTIFITSEERIMISVÕIMALUSED JA ULATUS

GLOBALG.A.P. standardi teine võimalus (Option 2)

Etapp 2: Vali
sertifitseerimise
võimalus ja
ulatus

- **Tootjarühm** taotleb juriidilise isikuna GLOBALG.A.P. rühma sertifitseerimist.
- Peale sertifitseerimist kuulub sertifikaat rühmale **juriidilise isikuna**.
- Rakendada tuleb kvaliteedikontrolli-süsteemi ja sellele kehtivad reeglid (**General Regulations Part II – QMS rules**).
- **Paindliku jaotamise reegel**

Etalonskeemid

Kolmanda ja neljanda võimaluse etalonskeemide kategooriaid selgitatakse GLOBALG.A.P. regulatsioonides (Benchmarking Regulations).

GR osa I
lõige 3.2

Kvaliteedisüsteem ja sertifitseerimise eelised

1. Lisaväärtus toodetele.
2. Ligipääs uutele kohalikele ja välismaistele klientidele.
3. Vähendab toidu- ja tooteohutusega seotud mainekahju riski.
4. Parandab tootmisprotsesside ja juhtimise tõhusust.
5. Koolitused ja uus kogemus põllumajanduse kvaliteedisüsteemi kohta.
6. Tänu konsultantide kasutamisele kasvab põllumajanduse teadmispõhisus.
7. Ligipääs uutele turgudele ja ekspordisuundade mitmekesistamine.
8. Parem maine teiste eksportijate seas.
9. Annab konkurentsieelise.

Igapäevase juhtimistöö probleemid ja lahendused

- Tähtis:
- Ühistu peab suutma hoida sõbralikku ja positiivset atmosfääri, konfliktid tuleb lahendada rahumeelselt.
- Hea oleks kehtestada eetikakoodeks, mille allkirjastavad kõik ühistu liikmed (see võib olla osa sise-eeskirjadest).
- Kõik muudatused, otsused, koosolekud ja kokkulepped liikmete vahel tuleb dokumenteerida, kuna kuitahes sõbralikud suhted ka pole, võib kunagi dokumenteerimata jäänud küsimus kasvada konfliktiks.
- Palju tähelepanu, vajadusel ka täienduskoolitusi, tuleks panna liikmetele vajalike arvutite ja tarkvara kasutamisele, kuna vahel võivad nende vale kasutamise/teadmatuse, viiruse või andmete eksikombel kolmandale osapoolle lekitamise tõttu tekkida viivitused või muud probleemid.

Ühistu edu võti

Professionaalne ja inspireeriv liider

Usaldus ja hea juhtimismeeskond

Info liikumine liikmete ja juhatuse vahel

Edite Strazdina
Kesk-Aasia, Läti ja
Venemaa tehniline
suurkliendihaldur

strazdina@globalgap.org
+371 29155836

GLOBALG.A.P.

Rohkem infot siit:
www.globalgap.org

